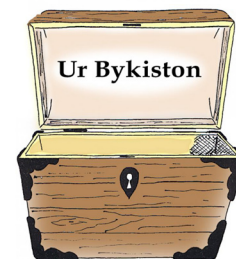

SLUTRAPPORT

1. **AKTÖR: Petalax hembygdsmöte r. f.**

2. **PROJEKT: Lokalhistoria för framtidstro. Sommarteatern Ur Bykiston 30 år**
Projektnummer: 16745

Projektet "Lokalhistoria för framtidstro. Sommarteatern Ur Bykiston 30 år" är ett utvecklingsprojekt inom Leader-programmet. Projektet har erhållit finansiering från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, ELY-centralen i Österbotten, Aktion Österbotten r. f. och Svenska kulturfonden.

3. SAMMANFATTNING AV PROJEKTETS INNEHÅLL

Petalax hembygdsmöte gav ut *Petalax Historia* i början av 1980-talet. I samband med detta började man planera en sommarteaterföreställning som bland annat skulle bygga på material ur Petalax gamla sockenarkiv. Sommarteaterpjäserna "Ur Bykiston" kan sägas vara generell bygdehistoria i dramatiserat format, baserad på händelser utspelade i Petalax. Samtidigt behandlar Ur Bykiston livet på landsbygden i en form som är lätt att ta till sig även för den som saknar lokalanknytning. Detta är någonting unikt och en viktig historieskrivning.

Den första sommarteaterpjäsen med namnet "Bykiston" uppfördes 1982. Under 26 år i följd uppfördes Ur Bykiston, en ny pjäs varje år. Under de år då man aktivt arbetade med Bykiston producerades ett mycket omfattande och värdefullt material som inte borde få falla i glömska. Under sin glansperiod kunde Bykiston locka ca 5000 besökare under en sommar. I en liten by som Petalax var detta verkligen stort och sommarteatern engagerade långt fler än skådespelarna.

Sommaren 2012 hade det sålunda gått trettio år sedan locket till den första Bykiston öppnades. Då hade man dock inte spelat sommarteater i Petalax sedan 2007. Tanken väcktes att det vore hög tid att återuppliva Ur Bykiston genom någon form av jubileum. Projektet "Lokalhistoria för framtidstro. Sommarteatern Ur Bykiston 30 år" uppmärksammade jubileet. Det syftade till såväl dokumentation som synliggörande och ny inspiration för sommarteater- och hembygdsverksamheten.

4. RAPPORT

Följande delprojekt ingick i Lokalhistoria för framtidstro:

- Sammanställning av manus till nya pjäser och översättning till standardsvenska
- Bearbetning av filmmaterial
- Jubileumsutställning
- Upplevelsekväll för barn
- Jubileumssite på webben
- Sammanställning av notmaterial

4.1 Projektets mål

Projektet syftade dels till att uppmärksamma och dokumentera sommarteatern Ur Bykistons verksamhet under de gångna 30 åren. Avsikten var dels också till att lägga grunden för möjliga framtida användningsområden av stoffet som hade producerats inom Ur Bykiston genom att ta fram nya materialhelheter och starta ny teater- och hembygdsverksamhet i Ur Bykistons anda.

a) De mål på en högre nivå som projektet ingår i

På en högre nivå syftade projektet till att synliggöra och dokumentera lokalhistoria och landsbygdens kulturarv, i detta projekt i form av sommarteatern Ur Bykistons produktion och verksamhet. Genom att lyfta fram och tillgängliggöra den unika verksamheten och produktionen av lokalhistoriskt förankrade teaterpjäser ökades samhörighetskänslan och kännedomen om det förflutna i nejden. Dessutom är det viktigt att komma ihåg att även landsbygdens historieskrivning bör få utrymme och uppmärksamhet i samhället.

b) de mål som just detta projekt åsyftar

Målet för Lokalhistoria för framtidstro var att genom ett 30-årsjubileum belysa många olika delar av verksamheten kring Ur Bykiston och samtidigt lägga grunden för fortsatt amatörteaterverksamhet i Petalax genom att målmedvetet satsa på att nå traktens ungdomar och barn. Genom att belysa lokalhistorien i form av produktionen inom Ur Bykiston och även närhistorien i form av verksamheten kring amatörteatern under de senaste 30 åren syftade projektet även till att höja trivseln och främja den lokala kulturen i Petalaxnejden.

Ett av delmålen var att tillgängliggöra och förevisa det material som under 30 år har skapats kring amatörteaterverksamheten vid Arstu. Som en del av detta har nya helheter skapats av material ur den äldre produktionen. Till målsättningen hörde också att skapa en visstidsanställning på 60 % i 10 månader. Målgruppen utgjordes i första hand av Petalaxborna, som genom projektet fick ta del av byns historia. Projektet riktade sig dock även till teater- och hembygdsintresserade runtom i Svenskfinland.

4.2 Genomförandet av projektet

Projektet genomfördes i Petalax hembygdsförenings regi under perioden 5 januari 2012 till 28 februari 2013.

c) Åtgärder

Den 1 april 2012 anställdes Johanna Björkholm som projektkoordinator på 60 %. Hon har fram till projektets slut den 28 februari 2013 ansvarat för dess praktiska genomförande och samordnat de olika delprojekten. Hennes arbete har planerats och utvärderats av en projektgrupp, se nedan.

Arbetet med sammanställning av manus till nya pjäser och översättning delades upp i olika moment. Rafael Frans sammanställde nya manuskript utgående från de äldre manuskripten. Tre nya manuskript levererades fram till oktober 2012. Under hösten stod det klart att det fanns utrymme i budgeten för att köpa in ännu ett fjärde manuskript, som levererades i december. De tre första manuskripten har översatts till standardsvenska i en tvåstegsprocess. Projektkoordinator Björkholm har gjort en grov översättning och sedan skickat manuskripten vidare till språkgranskare Caroline Doktor för ytterligare bearbetning av språket. Vistexterna visade sig vara svårast att översätta på ett fungerande sätt, men visst gick det med envishet och fantasi.

Det första nyskrivna manuskriptet uppfördes sommaren 2012 som "Bykiston 30 år. Jubileumspjäs" och det står redan nu klart att "Ur Bykiston MMXIII" kommer att sättas upp på Arstu inkommande sommar utgående från det andra manuskriptet. Själva teateruppsättningarna ingick dock inte i Lokalhistoria för framtidstro.

Bearbetning av filmmaterial initierades genom att alla de filmade pjäserna Ur Bykiston II-XXVI bearbetades och digitaliserades till DVD-format av Petalax lokal TV. De kopior i DVD-format som detta har resulterat i har påtagligt underlättat arbetet med nya manuskript och notskrivning.

Klipp ur de digitaliserade inspelningarna användes sommaren 2012 i jubileumsutställningen på hembygdsgården Arstu. Materialet från jubileumsutställningen togs till vara och lades ut på jubileumssiten www.bykiston.fi som exempel på scener från tidigare produktioner. Filmklippen har lagts upp via YouTube och är på så sätt tillgängliga för intresserade, som också kan sprida länkarna till klippen vidare. Dessutom dokumenterades sommarens jubileumspjäs på film på samma sätt som alla äldre uppsättningar.

En tvådelad **jubileumsutställning** förevisades under sommaren 2012 i ekonomibyggnaderna vid Arstu. Den monterades och planerades på Arstu med talkokrafter. Utställningen bestod av en del kring bondens liv, där besökarna fick prova på olika arbetsmoment från förr i världen. I den andra delen åskådliggjordes Bykistons 30-åriga historia med hjälp av fotografier, intervjuer, videokollage och programblad.

Vernissage för utställningen arrangerades den 5 juli och besöktes av ca 50 personer. Utställningen var tillgänglig för alla intresserade en timme före Ur Bykistons föreställningar. Vid varje förevisning fanns talkoarbetare på plats och ställde i ordning, övervakade, guidade och städade undan utställningen. Utställningen blev mycket uppskattad och delar av den har återanvänts på jubileumssiten, vid presentationer av verksamheten och förevisats i Petalax sparbanksstiftelses kulturfönster i januari–februari 2013.

Den 30 maj arrangerades en **upplevelsekväll** på hembygdsgården Arstu. Upplevelsekvällen lockade ett stort antal besökare och stämningen var på alla sätt lyckad. Kvällen inleddes med en tidsresa, där Petalax hembygdsförenings funktionärer, som arbetade på talko, tillsammans med Petalaxbarn i åldern 7–12 inbjöd övriga besökare att prova på olika sysslor ur vardagslivet 1911.

Kvällen fortsatte med "Lilla Bykiston", Petalaxbarnens egen teateruppsättning som förevisades på stora scenen inför en så gott som fullsatt läktare. Kvällen avslutades med kaffeservering och vårfest. Ett välbesökt utvärderingstillfälle arrangerades för funktionärerna. Särskilt glädjande var att funktionärerna vid utvärderingstillfället framhöll att en positiv effekt av tidsresan är att de nu har lärt känna barnen i byn, vilket på ett påtagligt sätt har ökat trivseln.

Arbetet med att bygga upp en **jubileumssite** på webben bedömdes vara viktigt för projektets genomförande och inleddes så fort som möjligt. Siten publicerades den 25 april med hjälp av Kulturhusets tjänster. Under hela projekttiden har hemsidans innehåll utökats och fördjupats. Den 19 november ompekades sidan och den ligger numera direkt under domänen www.bykiston.fi.

För att upprätthålla intresset för siten även efter jubileumsåret och projektets slut har projektets målområden integrerats i siten, som i övrigt även fungerar som hemsida för Petalax hembygdsförening i stort. Sidan innehåller nu en mängd olika material: fotografier, filmklipp via YouTube, intervjuklipp och musik via SoundCloud ingår nu i sidorna om Bykiston. Vi fortsätter arbetet med siten och strävar efter att skapa en så innehållsrik och mångsidig site som möjligt även i framtiden.

Projektets **sammanställning av notmaterial** inleddes med att klarlägga de traditionella melodiernas "officiella" namn för att utreda eventuell upphovsrätt. Finlands svenska folkmusikinstituts register användes vid detta arbete. Urvalet av visor för notskrivningsprojektet gjordes så att visorna i de nyskrivna manuskripten prioriterades, därefter visor som finns på CD-skivan "Samlade visdomar ur Bykiston". Textförfattaren Martin Nordman intervjuades om de originalvisor han har sjungit till melodierna, vilket gav intressanta uppgifter och lokalfärg åt projektet. Samtliga melodier återgavs i Petalax-variant, oberoende av hur eventuella andra noter är skrivna.

Några av delprojekten i Lokalhistoria för framtidstro i bilder.

Övre raden: Tidsresan under upplevelsekvällen innehöll bland annat stationer om att tvätta på gammaldags vis. Besökare provade på gammaldags arbetsmoment under jubileumsutställningens vernissage, här drar man separator.

Nedre raden: Jubileumsutställningen innehöll också en avdelning med material från de gågna 30 åren, bland annat fotografier. Lilla Bykiston, barnens egen pjäs på Arstus scen, var ett av inslagen på upplevelsekvällen.

För notskrivningen användes programmet Finale. Melodierna skrevs först i noter, text och ackord lades till av projektkoordinator Björkholm. I december inledde folkmusiker Marianne Maans arbetet med layout, sidbrytning och korrektur av notmaterialet. Hennes uppgift var att gå igenom det grovt inmatade musikmaterialet och omforma det till fungerande notskrift. Resultatet är 34 transkriberade visor layoutade till A4-format, som enkelt kan kopieras upp och användas till exempel av en skolklass, samt inom kommande uppsättningar av Ur Bykiston.

d) tidtabell

Den ursprungliga projekttiden som godkändes var 5 januari– 31 december 2012. Planen var att en projektkoordinator skulle anställas från mars till december 2012. I praktiken kunde projektkoordinatören inte anställas tidigare än april 2012, varför en ansökan om förlängd projekttid inlämnades. Projektet beviljades då förlängning till och med sista februari 2013. I övrigt har tidtabellen i stort följt de uppdragna linjerna i ansökningen

- Jubileumssite – lanserades i april 2012, utvidgades under hela projekttiden
- Manus till pjäs 1 – våren 2012
- Upplevelsekväll på Arstu – 30 maj 2012
- Sammanställande av visor för notskrift – våren 2012
- Överföring av filmmaterial till digitalt format – under hela projekttiden
- Byggande av jubileumsutställning – våren 2012
- Framtagning av filmklipp – våren 2012
- Vernissage, jubileumsutställning – 5 juli 2012
- Premiär för manus 1 som Bykiston 30 år. Jubileumspjäs – 7 juli 2012
- Multimediapresentation som en del av Bykistons hemsida – hösten 2012
- Två utvärderingstillfällen för delprojekt – hösten 2012
- Notskrivning, kontroll av rättighetsinnehavare – hösten 2012, färdigt februari 2013
- Översättning, tre pjäser på standardsvenska – hösten 2012, färdigt februari 2013
- Manus till pjäs 2, 3 och 4 – oktober respektive december 2012
- ”Lokalhistoria nu och i framtiden”, slutseminarium – 31 januari 2013

e) resurser

En viktig resurs för genomförandet av projektet Lokalhistoria för framtidstro var allt det material från Ur Bykistons 30-åriga historia som hade samlats inom hembygdsföreningen samt av aktiva och intresserade bybor. Till projektets förfogande stod projektgruppens inklusive projektkoordinatorns sakkunskap. Petalax hembygdsförenings styrelse har aktivt engagerat sig i projektet och bidragit med ett värdefullt nätverk. Hembygdsföreningens museiområden, framför allt hembygdsgården Arstu, har använts som arena för projektets genomförande. Projektets bokföreläsare Anna Hultholm var också en ovärderlig resurs i allt som gällde ekonomiska frågor.

f) organiseringen av genomförandet

Petalax hembygdsförenings styrelse tillsatte en projektgrupp för genomförandet av Lokalhistoria för framtidstro. Under jubileumsåret 2012 anställdes en projektkoordinator. Projektkoordinatören har tillsammans med projektgruppen haft till uppgift att förverkliga projektplanen. En av projektkoordinatorns viktigaste uppgifter var att fungera som spindeln i nätet, att koordinera och administrera genomförandet av projektet och att övervaka och ansvara för att delprojekten framskred enligt planerna. Hennes arbete har planerats och rapporterats till projektgruppen, som också aktivt har följt med projektets ekonomiska situation.

g) kostnader och finansiering

Projektet hade en fastställd budget på sammanlagt 51 500€. Offentlig finansiering beviljades till 70 % av den fastställda budgeten. Den offentliga andelen av projektet fördelade sig mellan följande finansiärer: Aktion Österboten och Leader-programmet (80 %) och Malax kommun (20 %). Av projektbudgeten har 30 % finansieras som privat andel. Svenska Kulturfonden har bidragit med medel till denna. Dessutom har möjligheten att ta in arbete utan vederlag som en del av den privata finansieringen utnyttjats. Tack vare fantastiska talkoarbetare som ställer upp i ur och skur har delprojekten kunnat genomföras på ett smidigt sätt.

h) rapportering och uppföljning

Projektets genomförande planerades och följdes upp av en projektgrupp bestående av Kerstin Knip (ordf.), Åsa Viklund (sammanställare), Kjell Nordström, Karl-Gustav By-skata och projektkoordinator Johanna Björkholm (sekreterare). Projektgruppen höll under projekttiden 6 möten för att planera, följa upp och utvärdera arbetet. Dessutom deltog projektgruppen i två utvärderingstillfällen. Projektgruppens arbete avslutades den 14 februari 2013 med genomgång av slutredovisning och -rapportering.

Sammanlagt har två utvärderingstillfällen för delprojekten nya manuskript och upplevelsekväll arrangerats. Som slutseminarium för projektet arrangerades ett stort diskussionsmöte vid namn Lokalhistoria nu och i framtiden, som alla intresserade by-bor inbjöds till. Där presenterades projektets resultat, men fokus låg på framtida satsningar. Dessutom ordnas ett utvärderingsmöte för hela projektet av projektgruppen och Petalax hembygdsförenings styrelse i mars 2013.

I samband med utbetalningsansökningarna har fyra mellanrapporter tagits fram inom projektgruppen och lämnats in till Aktion Österbotten och ELY-centralen.

Projektgruppen i augusti 2012

i) hypoteser och risker

Då en frivilligverksamhet har legat nere i fyra år finns naturligtvis en risk att denna upplevs som någonting förlegat och ovidkommande. Genom nya grepp, som upplevelsekvällerna och utställningar, kunde detta undvikas och i stället byggdes ett intresse upp för sommarteaterverksamheten och Ur Bykistons historia.

Ett problem som projektet uppenbarade är den begränsade möjlighet som en liten förening utan uppvärmda klubblokaler har att dokumentera och tillvarata material från sin egen verksamhet. I projektets inledningsskede stod det till exempel klart att Petalax hembygdsförening inte ägde egna exemplar av de specialskrivna manuskripten till föreningens sommarteater. Detta hade kunnat leda till avsevärda svårigheter, men tack vare eldsjälarna som gick igenom sina privata källare och garderober i jakt på materialet lyckades vi i stället inom projektet dokumentera de unika uppsättningarna till en mycket hög procent.

Problemet kring avsaknaden av ändamålsenliga förvaringsutrymmen kvarstår dock: det finns stort behov av ett uppvärmt och lättillgängligt utrymme, där material varken förstörs eller glöms bort. Lokalhistoria för framtidstro har åskådliggjort vilken stor potential det ligger i materialet från Ur Bykiston. Nu gäller det att utanför projektet hitta vägar att utnyttja denna.

4.3 Samarbetsparter

På regional nivå har Lokalhistoria för framtidstro samarbetat med Aktion Österbotten, Barnkulturnätverket i Österbotten, Svenska Österbottens Ungdomsförbund och Finlands svenska folkmusikinstitut. På lokal nivå har projektet haft ett nära samarbete med Aktiv Närkultur, Petalax Hem och Skola förening och Petalax lokal TV.

Dessutom har Malax kommun, framförallt fritidssektionen, Petalax skola, Malax-Korsnäs medborgarinstitut samt Högstadiet och Gymnasiet i Petalax underlättat projektet genom att ge det synlighet bland annat i form av utställningar, händelsekalendrar, föreningsmässor och så vidare.

4.4 Projektets resultat och verkningar

Sommarteatern Ur Bykiston och dess produktion, samt hembygdsgården Arstu, har dokumenterats och tillgängliggjorts via projektet Lokalhistoria för framtidstro. Genom att samla in och synliggöra material om verksamheten har intresset för sommarteater och närhistoria ökat tydligt. Ur Bykistons 30-årsjubileum firades intensivt och fick gott genomslag i massmedia. Förutom tidningsartiklar både i regionala och lokala tidningar har även lokalradion och Petalax lokal TV uppmärksammat jubiléet.

Sommarteatern Ur Bykiston är stadigt förankrad i lokalhistorien i Petalax. Ett ökat intresse för sommarteatern innebär därmed också ökad medvetenhet om livet förr i världen och om bygdens historia. För hembygdsföreningens egen del har genomförandet av projektet inneburit hopsamling och systematisering av material. För den fortsatta verksamheten kommer det att vara mycket betydelsefullt att det till exempel finns kompletta samlingar av gamla manuskript och programblad sammanställda.

Jubileumssiten www.bykiston.fi innehåller nu mångsidigt material och information om Bykistons unika historia, men också om den nuvarande sommarteaterverksamheten. Hemsidan innehåller även en sammanfattning på engelska. Från slutet av maj 2012 till och med februari 2013 har jubileumssiten enligt Google Analytics sammanlagt haft knappt 2000 unika besökare med totalt ca 29 000 sidvisningar.

Delar av materialet på jubileumssiten har använts för att bygga upp en tidslinje på Ur Bykistons facebook-sida, www.facebook.com/bykiston. Projektet har också bidragit till att dokumentera och presentera hembygdsgården Arstu, där sommarteatern framförs, på jubileumssiten. Fotografier och faktauppgifter som har tagits fram inom projektet har använts på Arstus facebook-sida www.facebook.com/HembygdsgardenArstu

Teaterverksamheten vid Arstu har fått en nystart och kommer att fortsätta. Sommaren 2012 såg ca 2200 åskådare uppsättningen ”Ur Bykiston 30 år Jubileumspjäsa”, som bygger på ett nyskrivet manuskript. Uppsättningen fick stor synlighet i media. Inkommande sommar uppförs ”Ur Bykiston MMXIII”, som bygger på det andra av de nyskrivna manuskripten. Sammanlagt togs fyra nya manuskript, som bygger på den äldre produktionen, fram inom projektet. Tre av dessa, inklusive visor, har översatts till standardsvenska och kan användas av intresserade teatergrupper utanför byn. Dessutom finns nu möjligheten att låta den stora majoritet som inte läser Petalaxdiakt ta del av den unika produktionen och Bykistons sätt att presentera lokalhistoriska skeenden.

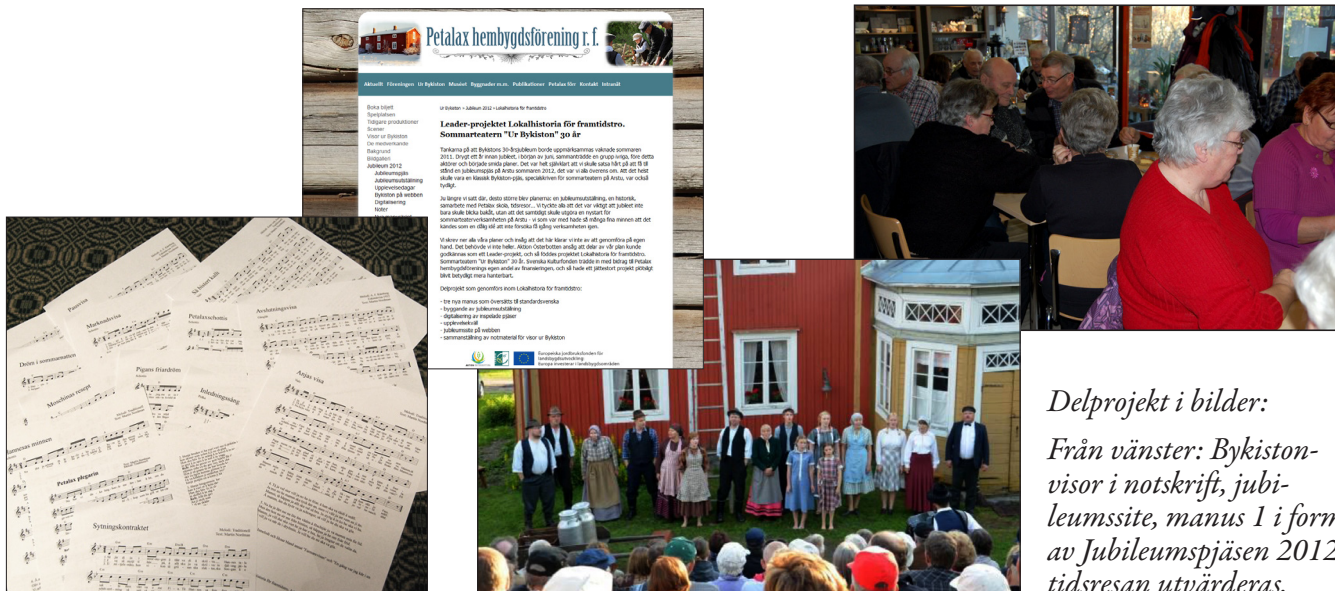
En ny generation Petalaxbarn har fått ta del av teaterverksamheten på Arstu och själva vara med och spela teater på hembygdsgårdens scen genom uppsättningen Lilla Bykiston, som var en del av upplevelsekvällen. Vi ser resultatet av detta i och med att vi får förfrågningar från barn som deltagit i Lilla Bykiston och nu vill vara med i sommarens uppsättning av ”Ur Bykiston MMXIII”.

En stor procent av Petalaxborna besökte Arstu under upplevelsekvällen – under programinslaget Lilla Bykiston satt drygt 350 åskådare på läktaren och då hade redan en del begivit sig hemåt. Besökarna fick ta del av en tidsresa som väckte stort intresse. Tidsresan var också mycket populär bland funktionärerna, inklusive barnen som agerade medhjälpare vid stationerna. Tidsreseverksamheten fortsätter under våren 2013, då med målsättningen att engagera unga vuxna som ”lärlingar” till de olika stationerna. Detta innebär att verksamheten fortsätter fast projektet Lokalhistoria för framtidstro har avslutats.

Upplevelsekvällen har framhållits som ett evenemang som bidrog till ökad trivsel, genom att yngre och äldre Petalaxbor erbjöds en arena där de kunde lära känna varandra och umgås på ett naturligt sätt.

Jubileumsutställningen förevisades för alla intresserade under sommaren 2012 på Arstu och fick ett gott mottagande. Materialet som togs fram till jubileumsutställningen används nu i andra sammanhang, till exempel på jubileumssiten samt inom andra utställningar och presentationer. I jubileumsinställningen ingick också klipp ur intervjuer med tidigare medverkande i Bykiston. Intervjuerna utgör en dokumentation av sommarteaterverksamheten i Petalax och kan användas även i framtiden.

Filmspelningarna av Bykiston II–XXVI har bearbetats och digitaliserats till DVD-format och är därigenom lätt åtkomliga för användning utan att specialutrustning krävs för att se dem. Intressanta klipp har använts i jubi-

*Delprojekt i bilder:
Från vänster: Bykiston-visor i notskrift, jubileumssite, manus 1 i form av Jubileumspjäsen 2012, tidsresan utvärderas.*

leumsutställningen och på jubileumssiten. Filmklippen finns tillgängliga på Internet via YouTube och med länkar bland annat på jubileumssiten. Sommarens jubileumspjäsa filmades också som dokumentation.

Genom Lokalhistoria för framtidstro har det för första gången skrivits noter till en del visor ur Bykiston. Fungerande notskrift till 34 stycken Bykiston-visor föreligger nu och kan användas av intresserade. De lokala skolorna kommer att få kopior av notmaterialet, som också används vid inövandet av de nya Bykiston-pjäserna. Genom notskrivningsprojektet har samtidigt lokala melodivarianter och information om traditionell sång i Petalax dokumenterats.

Sammantaget har projektet bidragit till stärkt hembygdskänsla, insikten om det unika med sommarteaterversamheten i Petalax och ökad framtidstro så väl i bygden som stort som inom hembygdsföreningen. Arbetet sommaren 2012 upplevdes som väl intensivt, men då lite tid nu har gått är entusiasmen åter stor. Nytankande och synlighet för lokalhistorien blir ett resultat, till exempel genom att guidning för grupper i sommar för första gången erbjuds på Arstu-området. Inom projektet skapades en deltidsanställning på 60 % i 11 månader för projektkoordinatorn samt även kortare anställningar som bisyssla.

5. FÖRSLAG TILL FORTSATT ÅTGÄRDER

Arbetet med att dokumentera och tillgängliggöra den unika produktionen inom Ur Bykiston kommer att fortsätta. En skriftlig tillbakablick över de 30 första åren är planerad inom 2013. Tankar på att publicera de noter som har producerats inom projektet i form av ett nothäfte finns. En annan tanke är att skapa paket med manuskript på standardsvenska, noter och filmklipp från originalföreställningar som kan erbjudas intresserade teatrar både i Finland och i Sverige som utgångspunkt för deras egna uppsättningar.

Ytterligare en idé är att man i framtiden kan producera en DVD med välvalda filmklipp från Bykiston. Förhandlingar med Petalax lokal TV pågår också om möjligheten att låta privatpersoner beställa DVD-kopior av tidigare uppsättningar för privatbruk.

Genom Lokalhistoria för framtidstro har manuskript för teateruppsättningar till och med sommaren 2015 producerats. I god tid bör man nu planera vad som händer med sommarteaterversamheten år 2016. De tidiga manuskripten för Bykiston planerades av deltagarna i en kurs inoms medborgarinstitutet. Att på motsvarande sätt försöka skapa en grupp för att skriva manus kan vara en bra lösning. Man bör dock minnas att detta blir en ny arbetsuppgift för alla inblandade, vilket kommer att kräva både tid och resurser för att ge ett lyckat resultat.

Tankar på att utveckla besöksverksamhet vid Arstu finns också. Redan inför sommaren 2013 fanns tankar på att erbjuda paketkoncept med teaterlunch, guidning och föreställning. Den fortsatta verksamheten med tidsresor medför även möjligheter. Det idylliska området med sin stora friluftsscen kunde med fördel också användas för evenemang som Lilla Bykiston, det vill säga barn- eller ungdomsgrupper som framför olika slags produktioner. Ytterligare en fundering, som dock kräver mera utredningar är möjligheten att erbjuda något slags paket för grupper på Arstu-området med aktiviteter, mat och övernattnig.

6. UNDERTECKNARE OCH DATUM

Petalax, den 1 mars 2013

Kerstin Knip, ordförande

Johanna Björkholm, projektkoordinator